

Varga Ferenc¹

A BEAVATKOZÓ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLETEK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI MODELLJÉNEK KIALAKÍTÁSA

(ESTABLISHING THE ORGANISATIONAL AND OPERATIONAL MODEL FOR INTERVENING VOLUNTEER FIRE BRIGADES)

A katasztrófák elleni védekezés közelmúltban megalkotott szabályozása jelentős hangsúlyt fektet az önkéntes tűzoltó egyesületek szerepvállalására. A szerző a mentő tűzvédelem egy lényeges új elemét, az önálló beavatkozás végzésére jogosult önkéntes tűzoltó egyesületek munkáját, feladatait mutatja be. A rövid történeti áttekintés után a jogszabályi háttér ismertetésére kerül sor, majd a működési feltételeket hatékonyabbá tevő együttműködési megállapodások tartalma és a beavatkozások számának alakulása kerül elemzésre. A szerző rámutat, hogy a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek milyen hatékonysággal képesek feladataikat megoldani, így igazolja tevékenységük jelenlegi létjogosultságát és a fejlesztés jövőbeni előnyeit.

A mű a KÖFOP 2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem felkérésére a Concha Győző Doktori Program keretében készült.”

Kulcsszavak: önkéntes tűzoltó egyesület, diszlokáció, önálló beavatkozás, tűzoltás, műszaki mentés, együttműködés,

*The regulation of disaster management drafted recently strongly emphasizes the ever broadening involvement of volunteer firefighter associations. The author describes operating conditions and tasks of volunteer firefighter associations eligible for independent interventions as an essential and novel part of firefighting operations. After a short historical overview, the legal background is explained, followed by an analysis of the scope of agreements on cooperation making operating conditions more effective and the development of the number of interventions. The author pinpoints the efficiency with which volunteer firefighter associations are able to perform their tasks; thus, justifying their *raison d'être* and the future benefits of developments.*

The work was created in commission of the National University of Public Service under the priority project KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 titled „Public Service Development Establishing Good Governance” in Győző Concha Doctoral Program

Keywords: volunteer firefighter associations, dislocation, independent intervention, firefighting, technical rescue, cooperation

---

¹ Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, igazgató, ferenc.varga@katved.gov.hu, ORCID: 0000-0003-1584-3847

BEVEZETÉS

Magyarországon az önkéntes tűzoltó mozgalom mintegy 180 éves múltra tekint vissza. Az első tűzoltóegylet 1835-ben Aradon alakult. [1] A következők – és ezt tekinthetjük a szervezett tűzoltóság kialakulásának - a kiegyezést követően Sopron, Esztergom, Budapest, 1877-től már testület formában működnek. [2] Az állam az 1936-ban a tűzrendészet fejlesztéséről elfogadott törvényben [3] vonta szabályozási körébe a tűzoltótestületek tevékenységét és próbálta egységesíteni és egy minimális biztonsági szint fenntartására kötelezni a fenntartó településeket. A végrehajtási rendeletben [4] – amelyet tűzvédelmi kódexnek hívtak – előírták a települések veszélyeztetettségéhez rendelt legkisebb készenlétben tartható technikai eszközöket és önkéntes tűzoltók létszámát. 1942-ben 7130 tűzoltótestület működött Magyarországon.

A II. világháború az önkéntes tűzoltóságra is súlyos hatással volt, szertárikaik tönkrementek, a szerek egy részét nyugatra hurcolták. A tűzoltó testületek meggyengültek, szétestek. [1]

1948-ban a gazdaság államosítása mellett a tűzvédelem szervezetét is államosították. Létrejöttek az állami tűzoltóságok a városokban és a háború után újrászerveződtek az önkéntes tűzoltótestületek.

A rendszerváltás előtt a legmagasabb szintű tűzvédelmi jogszabály az 1973. évi 13. tvr. 8.§ mondta ki, hogy „Az önkéntes tűzoltóság a községekben, nagyközségekben és a városokban létesített egyesület, a tanács tűzvédelmi szerve”. [5] A rendelet 1975. december 31-ig adott az önkéntes tűzoltótestületeknek haladékot, hogy átalakuljanak egyesületté. Ettől kezdve működtek az önkéntes tűzoltó szervezetek egyesületi formában, mint a tanács tűzvédelmi szerve.

Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény azonban a törvény hatálybalépésekor működő egyesületeket kötelezte, hogy újítsák meg az alapszabályukat a törvény szellemében és szakadjanak le a fenntartóról. Így alakultak meg az önálló önkéntes tűzoltó egyesületek.

A rendszerváltozást követően alapvető célkitűzés volt az önálló és autonóm önkéntes tűzoltó egyesületet visszahozni a vagyonnal, a tűzoltó technikával és az önkéntes tűzoltói állománnyal az önkormányzatok tűzvédelmi szervezetévé.

Az 1990-ben újjáalakult Magyar Tűzoltószövetség [6] kiemelt feladatként kezelte az önkéntes tűzoltó egyesületek helyzetbehhozását, hogy egy magyar hagyományokon alapuló, de a jelenlegi osztrák, német, svájci tűzvédelmi rendszerrel kompatibilis önkéntes tűzoltómozgalom indulhasson el.

A – módosításokkal - ma is hatályban lévő tűzvédelemről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény [7] ugyan megteremtette a feltételt, hogy a tűzoltó egyesület és az önkormányzat létrehozza a tűzoltó köztestületét, de a kötelező működési terület előírásával, gyakorlatilag a tűzoltó egyesületek túlnyomó többsége számára vállalhatatlan követelményt támasztott. [8] A köztestületi formába átalakult önkéntes tűzoltóságok jelentős fejlődésnek indultak, az egyesületek azonban kezdtek ellehetetlenülni, (megkülönböztető jelzés, jogi szabályozatlanság, jogosultságok csorbítása, pályázati pénzek csökkenése stb.), így fokozódott a megszűnésük üteme. Nem egy köztestületi tűzoltóság az addig a településen

működő önkéntes tűzoltó egyesület leépülését, a valódi önkéntes mozgalom megszűnését eredményezte. [9]

A Magyar Tűzoltó Szövetség felismerte a kedvezőtlen tendenciát, kezdeményezésére elfogadásra került az önkéntes tűzoltó egyesületekről szóló 2008. évi XXXIII. törvény.

Az ÖTE tv. rendelkezéseit – érdemben változatlanul – hatálybalépésekor a Katasztrófavédelmi tv. [10] a Tűzvédelmi törvénybe emelte át, az ÖTE tv. hatályon kívül helyezésével egyidejűleg. [8]

A hazai önkéntes tűzoltó mozgalom hányatott sorsát a szabályozás történeti áttekintése jól tükrözi. Ennek újabb mérföldköve a *katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény* (továbbiakban: katasztrófavédelmi törvény), amely jelentős hangsúlyt fektet az önkéntes szervezetek szerepvállalása. [10] Az önkéntes mozgalom legnagyobb hagyományokkal és szakértelemmel és felkészültséggel rendelkező szervezetei az önkéntes tűzoltók.

A közleményben az önkéntes tűzoltó egyesületek között kiemelten az un. beavatkozó ÖTE-k helyzetével, a tűzoltási és mentési tevékenységük értékelésével kívánok foglalkozni, ismertetve a szabályozási környezetet és a működési feltételeket egyaránt.

Igazolni kívánom, hogy a beavatkozó az ÖTE-k tevékenysége – köszönhetően az ezt célzó központi intézkedéseknek is – szakmailag egyre magasabb színvonalúvá vált, napjainkban fontos szereplőivé váltak a hazai mentő tűzvédelemnek.

AZ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉNEK SZABÁLYOZÁSA

Jogszabályok és általános szakmai belső szabályozók

1. 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról. A törvény definiálja a *civil szervezet* fogalmát és egyértelműen ide sorolja a Magyarországon nyilvántartásba vett *egyesületet*. Az egyesület a létesítő okiratában meghatározott cél megvalósítása érdekében vagyonával önállóan gazdálkodik.[11]

2. 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről. [12] A törvény azért érdemel említést a szabályozói körben, mivel 1. § (1) b) pont értelmében a hatálya kiterjed az önkéntes, illetve létesítményi tűzoltóként végzett tevékenységre.

3. 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról (továbbiakban: Ttv.). [7] A törvényt a Katasztrófavédelmi tv. módosította, hatályon kívül helyezve egyúttal az önkéntes tűzoltó egyesületekről szóló 2008. évi XXXIII. törvényt.

A Ttv. meghatározása szerint jelenleg: *önkéntes tűzoltó egyesület: a tűzmelegelőzési, valamint a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő vagy részt vevő olyan egyesület, amely alapszabályában ezt tevékenysége céljaként rögzítette.* [7]

Mérföldkőnek tekinthető a Ttv. 2013. évi módosítása [13], melynek révén a törvény 33. §-a megkülönbözteti az önkéntes tűzoltó egyesületekkel kapcsolatos részletes szabályokat, így különösen:

A közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület

A közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület szaktevékenysége során a tűzoltási és műszaki mentési tevékenység körében

a) az általa észlelt segélykérést továbbítja a hivatásos tűzoltósághoz vagy az önkormányzati tűzoltósághoz,

b) a hivatásos tűzoltóság vagy önkormányzati tűzoltóság helyszínre érkezéséig minden tőle elvárhatót megtesz a tűz továbbterjedésének megakadályozására, a tűz oltására, a sérült vagy egyébként veszélyben lévő személyek részére történő segítségnyújtásra, a balesetek megelőzésére,

c) az eseményt észlelőket a helyszínen maradásra, a helyszínen tartózkodókat az általános segítségnyújtási kötelezettség körében a segítségnyújtásban való közreműködésre kérheti fel,

d) a hivatásos tűzoltóság vagy önkormányzati tűzoltóság helyszínre érkezését követően a tűz oltásában, illetve a műszaki mentésben a tűzoltás vezető intézkedésének megfelelően működik közre.

A beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület

A beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője jóváhagyásával a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjével kötött megállapodás alapján a vállalt tevékenységi területen önállóan végez tűzoltási, műszaki mentési feladatokat.

A beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesülettel kötött együttműködési megállapodásban az önállóan ellátott szaktevékenység ellátásának módjáról külön kell rendelkezni.

Kiemelkedő jelentőségű, hogy a Ttv. bevezeti a *beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület fogalmát*: a vállalt tevékenységi területen a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel kötött megállapodás alapján tűzoltási, műszaki mentési feladatokat végző egyesület.

A Ttv. hivatkozott szakaszai számos előremutató rendelkezést tartalmaznak a hivatásos katasztrófavédelmi szervek és az önkéntes tűzoltó egyesületek szakmai együttműködése, az egyesületek szakmai és gazdasági támogatása tekintetében, azonban továbbra is rendezetlen marad, hogy a jogalkotó kénytelen jogállása szerint „civil” szervezetként kezelni az ÖTE-t.

4. 239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokra, fenntartásához valamint a hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület való hozzájárulásra vonatkozó szabályokról. A rendelet 33-34. §-a tartalmazza az önkéntes tűzoltó egyesületekkel kapcsolatos részletes szabályokat, így különösen a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához történő települési önkormányzati hozzájárulás, támogatás mértékét, a felhasználás céljait, az ennek biztosítására irányuló megállapodás tartalmát. [14]

5. 4/2015. (VI. 25.) BM OKF utasítás az önkormányzati tűzoltóságok, az önkéntes tűzoltó egyesületek, valamint az önkéntes mentőszervezetek költségvetési támogatásának szabályozásáról. [15]

Az utasítás rögzíti egyebek közt, hogy a BM OKF az önkéntes tűzoltó egyesületek támogatását:

- a) a helyi szervei technikaeszköz-állományának átszervezése során vagy a rendszerből kivonással felszabaduló gépjárművekre, eszközökre, felszerelésekre, valamint
- b) a Belügyminisztérium fejezetében, a fejezeti kezelésű előirányzatok között részükre biztosított költségvetési támogatás terhére, annak felhasználására

irányuló pályázat kiírása, valamint egyedi elbírálás útján valósítja meg. A pályázatok szakmai előkészítésben közreműködőként a Magyar Tűzoltó Szövetség is részt vehet. A pályázatok lebonyolításában konkrét feladatokat határoz meg a katasztrófavédelem területi és helyi szervei részére egyaránt.

6. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 2/2013. (V. 17.) számú utasítása az önkéntes tűzoltó egyesületek támogatásának, tűzoltó szakmai irányításának és felügyeletének katasztrófavédelmi feladatairól. [16] Az Utasítás jó példája annak a szándéknak, hogy a szakmai részletek megjelenítése a „rugalmatlan” jogszabályok helyett, a gyakorlati tapasztalatok gyors lekövetésére alkalmas szakirányítói utasításban, intézkedésben jelenjenek meg. Az Utasítás rendelkezik elsősorban:

- Az ÖTE-k jogállásáról, szerepéről és a végezhető szakmai tevékenység köréről;
- Az ÖTE-k munkájának segítéséről (HTP, MTSZ, stb.)
- Az egyenruházat, igazolvány és a megkülönböztető jelzés használatáról;
- A pályázati lehetőségek igénybevételének szabályairól;
- Az ÖTE szakmai felügyeletéről, tevékenységének értékeléséről a hivatásos katasztrófavédelmi szervek által;
- A közös szakmai munka, a pályázati támogatás alapvető feltételét képező az ÖTE és a HTP közötti Együtműködési Megállapodásról. Az Utasítás melléklete tartalmazza a megállapodás minta dokumentumait;
- Az együtműködési megállapodás kategóriáját az ÖTE rendelkezésre álló erő- eszköz állománya határozza meg.
  - I. kategória: az ÖTE rendelkezik megkülönböztető jelzéssel ellátott tűzoltó gépjárművel és szaktevékenységét rendszeresített, bevizsgált szakfelszerelésekkel látja el.
  - II. kategória: az ÖTE rendelkezik tűzoltó gépjárművel, vagy olyan megkülönböztető jelzés nélküli gépjárművel, ami alkalmas tűzoltáshoz és műszaki-mentéshez szükséges szakfelszerelések, oltóanyag, tűzoltó személyzet szállítására, illetve a szaktevékenységét nem rendszeresített és bevizsgált szakfelszerelésekkel látja el.

- III. kategória: az ÖTE tűzoltó gépjárművel és a II. kategóriának megfelelő gépjárművel nem rendelkezik és a szaktevékenységét nem rendszeresített és bevizsgált szakfelszerelésekkel látja el.
- IV. kategória: az ÖTE szaktevékenységét nem végez, ifjúságnevelő és hagyományörző tevékenységét aktívan látja el. [16]
- Az ÖTE Pajzs rendszeren keresztül történő értesítését a vállalt tevékenységi területén, tűzoltói beavatkozást igénylő eseményről;
- Az SMS értesítés tartalmát, így a káreset címét, az esemény rövid leírását, a riasztási fokozatot, a riasztott egységek hívónevét.

Kijelenthető, hogy az önkéntes tűzoltó egyesületekkel kapcsolatos szabályozás alapjaiban nem tér el az elmúlt évek gyakorlatától, ugyanakkor beépíti és egyúttal országos szinten is kiterjeszti azokat a jól bevált elemeket (együttműködés a feladatvállalásra, automatikus SMS értesítés) [17], amelyeket korábban, már 2004-ben a Fővárosi Tűzoltó parancsnokság kidolgozott és alkalmazott. [18]

Jóval tovább lép ugyanakkor az egységesítés (egyenruházat, igazolvány, stb.) tekintetében, a támogatás igénybevétele, a védőfelszerelés, kötelező élet- és balesetbiztosítás vonatkozásában, mutatva ezzel a további szakmai fejlesztés igényét és szándékát.

A beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületekre vonatkozó különös szabályok

1. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 2/2014. (I. 17.) számú utasítása a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület (önkéntes tűzoltóság) tevékenységéről. [19]

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerv vezetője (katasztrófavédelmi igazgató) tűzoltási és műszaki mentési feladatok önálló ellátására megállapodást köthet az önkéntes tűzoltó egyesülettel az általa vállalt területen, ha:

- teljesíti a rendszerbeállító gyakorlatot;
- a működési terület szerinti hivatásos tűzoltósággal I. kategóriájú együttműködési megállapodással rendelkezik;
- vállalja az éves minimális készenléti óraszámot
- az önálló beavatkozási tevékenység két kategóriában végezhető:
  - a) beavatkozó I. : a vállalt éves minimális készenléti óraszám 4500 óra
  - b) beavatkozó II.: a vállalt éves minimális készenléti óraszám 3000 óra.
- a vállalt készenléti időszakban a készenlétkben tartott tűzoltó gépjármű és legalább 4 fő beavatkozó önkéntes tűzoltó vonultatásáról gondoskodik (a vonuló állomány tagjai közül legalább 1 fő rendelkezzen tűzoltás vezetésre jogosító végzettséggel és a gépjármű vezetője rendelkezzen érvényes PAV-I vizsgával és az adott tűzoltó gépjárműre érvényes kezelői típusvizsgával)
- rendelkezik az előírt minimum egyéni védőeszközökkel és szakfelszerelésekkel.

2. A 3/2015. (VI. 8.) BM OKF utasítás a tűzoltóságok Szerelési Szabályzatáról [20]

Az utasítás hatálya a hivatásos katasztrófavédelmi szervekre és a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 3. §-ában meghatározott tűzoltóságra terjed ki, vagyis a hivatásos tűzoltóság, az önkormányzati tűzoltóság, a létesítményi tűzoltóság mellett a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületekre is. Ezzel a normaalkotó a beavatkozó ÖTE-ket, egyben a velük szemben támasztott követelményeket is magasabb szintre emeli.

3. A 3/2014. BM OKF Intézkedés a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek (önkéntes tűzoltóságok) tevékenységét támogató mentori rendszerről beavatkozó egyesületek tevékenységének támogatására, szakmai, szervezési feladatainak segítésére a BM OKF mentorálási rendszert vezetett be. A mentorok a hivatásos katasztrófavédelmi állományban szolgálatot teljesítő tűzoltók, akik az ÖTE állományában, vagy külső segítőként működve támogatják a szakmai tevékenységet, tanácsaikkal, illetve aktív közreműködéssel. Fontos a kapcsolattartó szerepük az ÖTE és a vele együttműködési megállapodást kötő hivatásos tűzoltó-parancsnokság között.

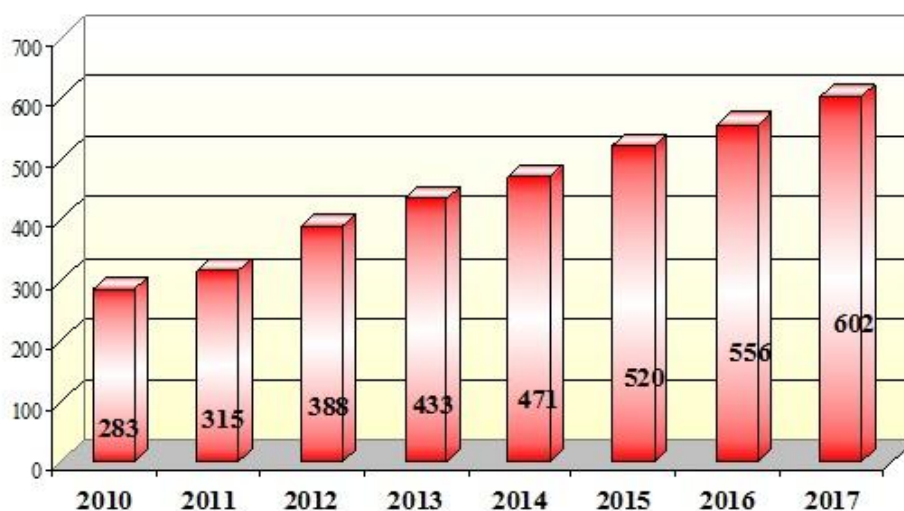
A BEAVATKOZÓ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLETEKET ÉRINTŐ SZABÁLYOZÁS GYAKORLATI MEGVALÓSULÁSÁNAK ELEMZÉSE

Az együttműködési megállapodások helyzete

Azon önkéntes tűzoltó egyesületek (a továbbiakban: ÖTE), amelyek tűzoltási, műszaki mentési szaktevékenységet végeznek, rendelkeznek a munkájukat irányító és felügyelő hivatásos tűzoltósággal (a továbbiakban: HTP) kötött együttműködési megállapodással.

A megállapodások száma az elmúlt években folyamatosan nőtt: 2010-ben 283, 2011-ben 315, 2012-ben 388, 2013-ban 433, 2014-ben 471, 2015-ben 520, 2016-ban 556, 2017-re pedig 602-re emelkedett.

Együttműködési megállapodások száma

**1. ábra: HTP-ÖTE együttműködési megállapodások száma,
Forrás: BM OKF adatbázis**

Az ÖTE-k HTP-kel kötött együttműködési szerződéseinek ÖTE kategóriánkénti változását az alábbi táblázat szemlélteti.

A táblázat az önkéntes tűzoltó mozgalom örvendetes élénkülését mutatja. Az 602 együttműködő egyesületen felül 60 működő ÖTE-ről van tudomása a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknek, akik nem kötöttek együttműködési megállapodást. Valamennyi kategóriában növekedés tapasztalható, ennek egyik oka, hogy az ÖTE-k törekednek a magasabb kategória elérésére.

Év	I. kategória	II. kategória	III. kategória	IV. kategória
2013	58	289	88	-
2014	65	299	91	16
2015	82	307	93	38
2016	104	313	109	30
2017	112	332	119	39

1. táblázat: Együttműködési megállapodások mennyisége ÖTE kategóriánként
Készítette a szerző, forrás: BM OKF adatbázis

Az elmúlt év folyamán öt ÖTE kérte a magasabb, I. kategóriába sorolását. Ők a megelőző időszak készenlét ellátási tapasztalatainak birtokában döntöttek a magasabb készenlét kategória vállalásáról. 2017. február 1-től egy ÖTE kiképzett létszám csökkenése (tartósan beteg gépjárművezető) miatt az alacsonyabb, II. kategóriába lépett vissza.

2017-ben újabb 8 beavatkozó ÖTE (továbbiakban ÖT) indult el és végez önálló tevékenységet a vállalt területén, azonban 1 korábbi ÖT beszüntette működését. Ezzel összességében 39-ről 46-ra nőtt az ÖT-k száma, ami jelentősen hozzájárul a mentő tűzvédelmi lefedettség javításához. Az ÖT-k 141 településen és Budapest 4 kerületében látnak el mentő tűzvédelmi feladatokat, ahol összesen a 4.129 km²-es területén több mint 641 ezer lakos él.

Az együttműködési megállapodások (továbbiakban: EMÜ) jelenlegi szabályozása, gyakorlata sajátos helyzetet idéz elő. A 2/2014. (I. 17.) számú BM OKF utasítás [19] értelmében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerv vezetője az önkéntes tűzoltó egyesülettel az általa vállalt területen tűzoltási és műszaki mentési feladatok önálló ellátására megállapodást köt.

A megállapodás egyik feltétele, hogy az ÖTE a 2/2013. (V. 17.) számú BM OKF utasításban [16] meghatározott I. kategóriájú együttműködési megállapodással rendelkezzen a működési terület szerinti HTP-vel.

Jelenleg a fővárosi, megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok *illetékességi* területe a közigazgatási területhez igazodik, míg a *működési* terület a mentő védelem diszlokációjához került szabályozásra. Így előfordul, hogy az előírt I. kategóriájú együttműködési megállapodást megkötő, a működési terület szerinti HTP nem az önálló beavatkozó feladatok ellátására megállapodást kötésére jogosult megyei igazgatóság szervezetébe tartozik. Ez a

Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Pest megyei működési területén készenlétet ellátó négy ÖT esetén van így.

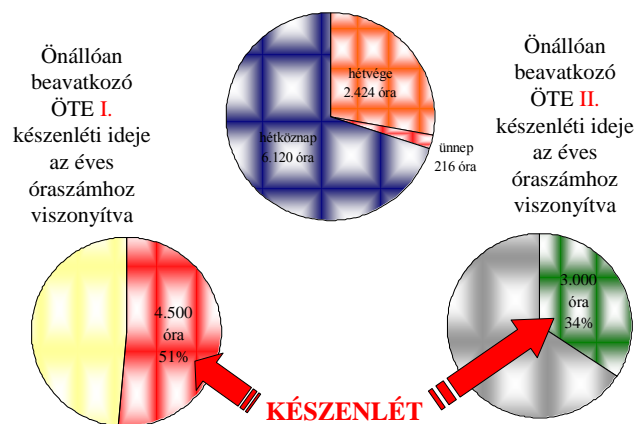
Az ÖT ilyen módon kettős irányítás és felügyelet alá kerül, az ellenőrzésére is mindkét igazgatóság jogosult és kötelezett. Megállapítható, hogy az illetékességi terület szerinti igazgatóság szerepe a formálisabb, hiszen a napi együttműködés, riasztás, közös káreseti munka, gyakorlatok végrehajtása a működési terület szerinti igazgatóság műveletirányítási ügyeletével és helyi szerveivel történik. Az illetékességi terület igazgatósága az éves rendszerbeállító gyakorlatokat szervezi, illetve különböző területeken ellenőrzést végez.

A helyzet feloldását a két BM OKF utasítás harmonizálása jelentené, javaslatom szerint a működési terület szerinti katasztrófavédelmi igazgatóságot ruházva fel az önálló beavatkozásra jogosító EMÜ megkötésének jogával. Az általános ÖTE EMÜ kötési gyakorlattal kapcsolatos további javaslat, hogy azt a katasztrófavédelem részéről ne a HTP kösse meg az önálló jogi személyiséggel rendelkező ÖTE-vel, hanem az ugyancsak önálló jogi személynek minősülő igazgatóság.

A készenlét és a beavatkozási mutatók

Az önálló beavatkozás alapvető feltétele a készenlét vállalása, melynek során az ÖT a műveletirányítási ügyelet számára riasztható egységként jelenik meg a PAJZS rendszerben. Ezzel az ÖT-k a tevékenységükkel az állampolgároknak nyújtott gyorsabb segítségen kívül, csökkentik a hivatásos tűzoltóságok vonulási terheit. A kezdeti tapasztalatok alapján a BM OKF az önálló beavatkozási jog kiterjesztése érdekében egy új beavatkozó kategóriát hozott létre, mellyel tovább növeli a mentő tűzvédelem hatékonyságát. [21]

Az új beavatkozási kategóriában a vállalt készenlét idő csökkent évi 4500 órától, 3000 órára, így több egyesület képes ellátni az önálló beavatkozást.

2. ábra: A vállalt készenlét idő viszonyítása az éves óraszámhoz

Forrás: BM OKF adatbázis

A jelenlegi, módosított követelményrendszer további előnye az előírt külön nappali és külön éjszakai készenlét idő megszüntetése. Ahhoz, hogy az előírt készenlétet teljesíteni tudják a beavatkozó egyesületek, nem elegendő csak éjszakai időt vállalni, mindenképp szükséges a nappali idő vállalása is.

Az eddigi tapasztalatok is azt mutatják, hogy a nappali és az éjszakai időszakban eltöltött készenlét fele-fele arányban oszlik meg, ezért nincs szükség a két időszakban kötelezően eltöltött idő meghatározására, elegendő csak az összes éves óraszámot előírni. A módosítással egyszerűsödik az adminisztrációs és az ellenőrzési tevékenység is. [21]

Az új beavatkozó II. kategória bevezetése óta még több ÖTE kapott önálló beavatkozási jogosultságot. 2016 végére beavatkozó I. kategóriában 25, beavatkozó II. kategóriában 14, míg 2017-ben beavatkozó I. kategóriában 26, beavatkozó II. kategóriában 20 ÖTE vállalta a részükre előírt éves minimális készenléti óraszámokat.

A készenlétben töltött idő nagyságát a rendelkezésre álló tűzoltás-vezető, gépjárművezető, beavatkozó létszám alapvetően befolyásolja. Az ezeket érintő negatív változások pl. betegség, elköltözés, az ÖTE tagság megszűnése, csökkentik a magasabb készenléti idő teljesítésének a lehetőségét, ugyanis a kiesők pótlása nem mindenütt valósítható meg gyorsan (alkalmas tag megtalálása, szükséges képzettség megszerzése).

2017. évben minden ÖT eleget tett az előírt minimális készenléti időnek. A 4.500 órát vállalók átlagban az eltelt idő 74 %-át (előírt 51 %), a 3.000 órát vállalók átlagban az eltelt idő 40 %-át (előírt 34 %) teljesítették.

Beavatkozási tevékenység

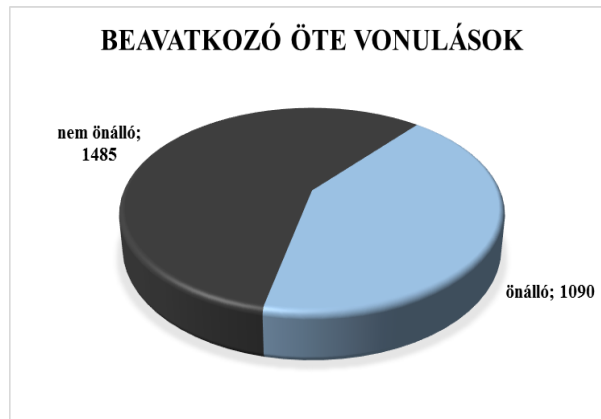
A hivatásos, önkormányzati, létesítményi tűzoltóságok és az ÖTE-k 2017. évben összesen 77.965 esetben vonultak káreseményhez, ami jelentős mértékű (23 %) emelkedést jelent az előző évi adatokhoz képest. Az ÖTE-k tevékenységének fontos mutatója az éves vonulások száma is, ami a 2011. évi 2.460 esetszámról 2017-ben 7.711-re nőtt.

3. ábra: Az ÖTE-k vonulási számának megoszlása 2017-ben

Forrás: BM OKF adatbázis

Az ÖTE-k a tavalyi évi káresemények 10 %-nál működtek közre. Ez az arány az előző évekhez képest folyamatosan nőtt.

4. ábra: Az ÖT-k vonulási számának megoszlása 2017-ben

Forrás: BM OKF adatbázis

Az ÖT-ök 2.575 esetben vonultak káreseményhez, ebből a káreset felszámolását 1.090 esetben végezték önállóan.

A vállalt- és valós riasztási idők összehasonlításakor megállapítható, hogy az ÖT-k a vállalt riasztási időnél lényegesen előbb megkezdik a vonulást. Átlagot tekintve a vállalt riasztási idő 11.57 perc, míg a valós riasztási idő 4.55 perc. Ezzel a tervezési értékhez képest átlagosan 7 perccel hamarabb kezdődött meg a beavatkozás az általuk védett területen, ami a prognosztizálthoz képest további hatékonyság növekedést eredményezett.

Figyelemre méltó, hogy míg 2015. év vonulásaiból a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatósággal együttműködési megállapodást kötött 19 ÖTE 627 vonulást teljesített, ebből 207 önálló beavatkozás volt [22], addig 2017-ben 23 ÖTE 841-et vonult 201 önálló beavatkozás mellett.

2017-ben 30.877 eseményről összesen 177.122 db értesítést kaptak az ÖTE-k. 7.711 eseményhez vonultak – az értesített események 25 %-a -, ami 8.326 szermozgást jelentett.

Az SMS alapú riasztási rendszerben egyesületenként 6 telefonszámra kapnak értesítést. Ez jelentős támogatást nyújt az ÖTE tagok értesítésében, és így rövidül az ÖTE-k reagálási ideje is. Az ÖTE-k a saját értesítési telefonszámukat a Katasztrófavédelmi Adatszolgáltató Programban (továbbiakban: KAP) folyamatosan - akár naponta is - frissíthetik, változtathatják.

A beavatkozó tevékenységet vállaló ÖT-k riasztását csak a rádió-kommunikációs csatornák biztosításával lehet végrehajtani. Tekintettel arra, hogy az ÖT-nál nincs állandó ügyelet, ezért a megfelelő és állandó kommunikáció elsősorban –a lefedettségétől függően- az Egységes Digitális Rádiórendszeren (EDR) keresztül valósul meg. Esetükben nem elegendő az SMS értesítés, annak bizonytalansági tényezői miatt (megérkezés, észlelés, pontos átvitel, stb.) ezt mindig ki kell egészíteni EDR kommunikációval is, pl.: riasztás leadása, nyugtázás.

Az EDR rádió a riasztási közlemények késedelem nélküli átadása mellett biztosítja a kárhelyszíni kommunikációt, a hivatásos tűzoltó egységekkel is.

Elengedhetetlen, hogy a riasztást elrendelő szervezet megfelelő információval rendelkezzen az adott ÖTE-ről (riaszthatóság, erő-, eszköz állomány, stb.), illetve az ÖTE riasztásával egy időben a HTP értesüljön az eseményről. Ezt a korszerű, folyamatos fejlesztés alatt álló

riasztási, káreseti kommunikációs és adatszolgáltató rendszerek (KAP Online, PAJZS, stb. hivatottak biztosítani. Az ÖTE a Katasztrófavédelmi Adatszolgáltató Programban (KAP) „rádió n riasztható” állapotra állítja a riasztható szert, vagy „nem riasztható” állapotot jelöl meg, amit a műveletirányítási ügyelet azonnal lát. Ennek megfelelően EDR-en riasztható az ÖTE „mobil ügyeletes”, a HTP értesítése mellett. Az ÖTE-n belül a vonuló állomány riasztása saját rendszeren történik (SMS, telefon, személyi hívó, stb.)

Az ÖTE-k egységes irányításához elengedhetetlen a naprakész információ megléte a személyi- erő- és eszköz állományról. Az ÖTE-k KAP hozzáférést igényelhetnek, illetve az adatbázisban az ÖTE gépjárművek szerepelnek.

Az ÖTE vonulás esetén önmaga, vagy a HTP tölti ki a Szer adatlapokat, ami alapján visszakereshetők egy-egy ÖTE vonulási adatai. Egységes, elektronikus, dinamikus adatbázissal a hivatásos szervek naprakész információval rendelkeznek, míg az önkéntesek hatékony segítséget kapnak a tagság és az eszközök nyilvántartásához

Az ÖTE-k és köztük a beavatkozó ÖT-ök integrálása az egységes riasztási és döntéstámogatási rendszerbe, valamint a KAP-ba, az önkéntes tűzoltók tevékenységének hatékonyságának növelése mellett, a szerepük, jelentőségük elismerését is jelenti egyben.

Képesítések, képzés, gyakorlatok

Az önálló beavatkozás alapvető feltétele, hogy az ÖT rendelkezik-e a káreset felszámolásához szükséges eszköz állománnyal, illetve az arra vonatkozó képesítéssel.

A tűzoltó egyesületek szaktevékenységet végző tagjai számára olyan képzést kell szervezni, mely biztosítja számukra a szakmai kompetenciák megszerzését. Ezért szükséges egységesen meghatározni minden, a tűzoltásban, műszaki mentésekben részt vevő személy számára a szakmai követelményeket. [23]

Az ÖT esetében annak a feltétele, hogy az egyesület tagja káresetnél önálló beavatkozásban részt vehessen beosztott tűzoltóként, a 40 órás tűzoltó alaptanfolyami végzettség és 5 év ÖTE tagság, továbbá személyes részvétele a rendszerbeállító gyakorlaton.

Az önkéntes tűzoltóság működésének egyik feltétele, hogy a mindenkori készenlétet vállaló tagok közül, legalább 1 fő tűzoltás-vezetői jogosultsággal rendelkezzen. A képesítés megszerzését a beavatkozó állomány számára kétféle képzési program biztosítja. A tűzoltásvezető I., vagy tűzoltásvezető II. tanfolyam elvégzése után, a sikeres vizsgázók jogosulttá válnak az önkéntes tűzoltóságnál az önálló beavatkozások irányítására tűzoltás-vezetői joggal.

- Önkéntes tűzoltásvezető I. tanfolyam:
bemeneti feltétele: a tűzoltó szakképzés megléte, valamint
5 év ÖTE, vagy 3 év HTP, ÖTP, főfoglalkozású LTP gyakorlat;
A tanfolyam ideje 36 óra + vizsga
- Önkéntes tűzoltásvezető II. tanfolyam
bemeneti feltétele: a tűzoltó alaptanfolyam megléte, valamint

az 5 év ÖTP, LTP, ÖTE gyakorlat;

A tanfolyam ideje 144 óra + vizsga

Fontos kiemelni a tűzoltó-technika kezelői képzéseket, amelyek többek között a tűzoltó gépjárműfecskeendők, a benzinmotoros láncfűrész, korongos forgótárcsás vágóberendezés, hidraulikus mentőeszköz, pneumatikus emelő, tömítő párna készletek kezeléséhez szükségesek. A képzéseket a Katasztrófavédelmi Oktatási Központon kívül a megyei igazgatóságok is jogosultak szervezni, illetve lebonyolítani.

Tűzoltótechnika kezelői alaptanfolyam, és az ahhoz kötött gépkezelői képzések elvégzése előírás a létrás tűzoltó gépjárművek, tűzoltódaruk, illetve daruval felszerelt tűzoltó gépjárművek, 10 KVA és feletti teljesítményű áramfejlesztők kezeléséhez.

A megkülönböztető jelzéssel ellátott tűzoltó gépjárművek vezetéséhez PAV-I. vizsga, a 3,5 t össztömeget meghaladó tehergépjárművek esetében „C” kategóriás jogosítvány szükséges.

Az önálló beavatkozás feltételeként az ÖTE-nek teljesíteni kell a rendszerbeállító gyakorlatot. A rendszerbeállító gyakorlat végrehajtásának feltétele, hogy az ÖTE I. kategóriájú együttműködési megállapodással rendelkezzen a működési terület szerinti HTP-vel.

A rendszerbeállító gyakorlat az ÖTE székhelye szerint illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség (a továbbiakban: KvK) által szervezett és vezetett olyan tűzoltási és műszaki mentési ellenőrző gyakorlat melyből megállapítható az ÖTE állományának szakmai felkészültsége, eszközeinek, felszereléseinek bevethetősége, valamint a beavatkozást irányító személyek tűzoltás vezetési feladatok ellátására vonatkozó alkalmassága. [19]

A rendszerbeállító gyakorlatot az ÖTE székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság (a továbbiakban: KI) ellenőrzi, értékeli és sikeres végrehajtását követően igazolást bocsát ki az ÖTE részére, melynek érvényességi ideje a kiállításától számított 1 év.

A minősítés fenntartása érdekében, évente egy alkalommal az ÖTE köteles sikeresen végrehajtani a KvK által szervezett és vezetett minősítő gyakorlatot, melyet a KI ellenőrzi, értékeli. A minősítő gyakorlat végrehajtásának módszere megegyezik a rendszerbeállító gyakorlattal. A sikeres minősítő gyakorlatról a KI igazolást ad ki.

A fenti gyakorlatokat az ÖT résztvevő állománya az esetek túlnyomó részében 1 gépjárműfecskeendővel, 1 teljes rajjal (6 fő) hajtja végre. A feltételezett káresemény felszámolása érdekében alapvezeték- és sugárszerelés, táplálásszerelés szükséges, emellett a légzőkészülék használatának ismeretéről is meggyőződnek az ellenőrzők. Fontos vizsgálati szempont a tűzoltásvezető felkészültségének kontrolja.

Kívánatos, hogy az ÖT-k a minősítő gyakorlatok között bevonásra kerüljenek a hivatásos tűzoltóság által szervezett gyakorlatokba, tapasztalataik bővítése, rutinjuk fejlesztése érdekében. Elterjedt megoldás még, hogy az ÖT-k tagjai a HTP II-es fecskendőjén adnak alkalmanként szolgálatot, ami a személyes kapcsolatok építését is jól szolgálja.

A finanszírozás és a támogatások helyzete

A ÖTE-k, köztük az ÖT-k tevékenységének finanszírozása a következő forrásokból valósul meg:

- Települési önkormányzat támogatása
- BM OKF pályázati támogatás
- Egyéb pályázatokon (pl.: Nemzeti Együttműködési Alap) elnyert támogatás
- Gazdálkodó szervezetek, magánszemélyek adományai
- Saját bevételek

Az önkormányzati támogatás mértéke elsődlegesen az adott önkormányzat teherbíró képességén múlik, emellett fontos szerepe van az ÖTE tevékenysége megítélésének is. Ebben az ÖTE-nek meghatározó szerepe van. Nem csak a helyhatóság vezetőivel, hanem a lakossággal is szükséges jó, élő kapcsolat kialakítása. Mivel a legtöbb ÖTE a saját településén közösségépítő szerepet lát el, ez a gyakorlatban megvalósul. Az önkormányzati támogatás mértéke átlagosan 1-3 millió Ft körül alakul, ami jelentős fejlesztést, beruházást nem tesz lehetővé. Láthatunk azonban jó példákat, amikor az önkormányzat akár szertár, vagy tűzoltólaktanya felépítését is vállalja.

Az adományok részaránya az éves bevételek között általában csekély, egyre több ÖTE számol be arról, hogy csökken az adakozókedv a gazdálkodó szervezetek részéről. A lakossági adományok jellemzően rendezvények (tűzoltó majális, bál) alkalmával kerülnek gyűjtésre.

A saját bevételre nem minden ÖTE-nek van lehetősége, az ehhez optimális eszközök, járművek hiányában. A leggyakoribb vállalkozási tevékenységek a favágás, vízszállítás, ipari alpinista munkák. Egyes ÖTE-k kommunális szolgáltatást is vállalnak, pl.: útlocsolás, hótolás, amit az önkormányzat ellentételez.

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) által kiírt pályázat az egyik legkiszámíthatóbb forrás. Az önkéntes tűzoltó egyesületek és önkéntes mentőszervezetek együttes támogatására a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: 2017. évi költségvetési törvény) összesen 600 millió Ft-ot biztosított.

A BM OKF döntése alapján a fenti keretösszegeből 500 millió Ft az önkéntes tűzoltó egyesületek, míg 100 millió Ft az önkéntes mentőszervezetek pályázati és egyedi döntésen alapuló támogatására kerülhetett felhasználásra. Az ÖTE-k egy része mentőszervezetként is működik, ezáltal lehetősége van mindkét keretre pályázatot benyújtani.

2017. évben a BM OKF a Magyar Tűzoltó Szövetséggel közösen 366 millió Ft keretösszegű pályázatot írt ki az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzoltási, műszaki mentési, ifjúságnevelési és hagyományőrző tevékenységéhez kapcsolódó működési és falhalmozási költségek finanszírozására, műszaki-technikai és informatikai fejlesztésére, valamint az önkéntes tűzoltók oktatásának támogatására. A fennmaradó 150 millió Ft támogatás egyedi elbírálás alapján adható. Ezt az összeget az önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek és a gépjármű támogatásokra különítette el a BM OKF.

A bíráló bizottság javaslata alapján 553 egyesület több pályázati kategóriában is részesülhetett támogatásban, átlagosan 661.844 Ft értékben. A 2017. évi pályázaton a legalacsonyabb támogatás összege 195 000 Ft, míg a legmagasabb 1.000.000 Ft volt.

A működési költségek, eszközbeszerzés és a szertárépítés, felújítás, bővítés pénzbeli támogatás (támogatási előleg és/vagy elszámolást követő utófinanszírozás), míg az oktatás, PAV vizsgáztatás, az EDR rádió, a védőeszköz, a tűzoltó technikai eszköz, a szívó- és nyomóoldali szakfelszerelések, valamint a kéziszerszámok és egyéb szakfelszerelések központi lebonyolítással, természetbeni támogatás formájában valósul meg.

Az oktatásokkal és PÁV vizsgákkal kapcsolatos vizsgadíjak fedezete is biztosításra került. Az oktatások a területi szervek és a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ koordinálásával folyamatosan zajlanak.

Egyedi támogatás alapján 2017-ben – 2016-hoz hasonlóan - újabb 5 db MB-RB TLF 1000, a hivatásos tűzoltóságok használatából kivont gépjárműfecskenő felújítása valósult meg az ÖTE-k 2017. évi támogatásának terhére. Az elosztásuknál elsődleges szempont volt a már működő beavatkozó ÖT-k meglévő, a jelenleginél korszerűbb gépjárműveinek cseréje, valamint az olyan ÖTE gépjármű támogatása, mely fehér folton van és tervezi az önálló beavatkozást.

Az önkéntes tűzoltó egyesületek támogatására rendelkezésre álló 2017. évi keretösszegből a BM OKF külön támogatást biztosít azon egyesületek részére, melyek önálló beavatkozó tevékenység végzését vállalják.

Az önálló beavatkozást végző ÖT-k részére a BM OKF által egyedi döntés alapján havonta, előleg formájában biztosított támogatás az alábbiak szerint használható fel.

- Működési célú kifizetések
- Beruházási, felújítási célú kifizetések

A támogatás mértéke az ÖTE által vállalt éves készenléti óraszám függvénye. A jelenlegi szabályok értelmében az évi 3.000 óra készenlétet vállaló ÖTE-k (20) havi 100.000 Ft, míg az évi 4.500 óra készenlétet vállaló ÖTE-k (26 db) havi 170.000 Ft támogatásban részesülnek.

Az önállóan beavatkozó ÖTE-k támogatására elkülönített 2017. évi keretösszeg 81,4 millió Ft volt. Annak érdekében, hogy az önállóan beavatkozó ÖTE-k folyamatos működése biztosított legyen, az éves keretösszeg nem a naptári év szerint, hanem tárgyév április 1. és tárgyévet követő év március 31. között kerül folyósításra. A havi támogatások részletes felhasználásról az egyesületek negyedévente beszámolnak az együttműködés szerinti katasztrófavédelmi igazgatóság felé.

Összességében elmondható, hogy az ÖTE-k működési és fejlesztési forrásai heterogén képet mutatnak. Sok ÖTE küzd pénzügyi gondokkal. Ebben a helyzetben kiszámítható bevételnek számít az ÖT-k részére a BM OKF által nyújtott, a vállalt készenléti időnek megfelelő normatív támogatás. Több, jelenleg I. kategóriába sorolt közreműködő ÖTE számára jelent vonzó perspektívát a normatív támogatás, a készenléti vállalásával, az ÖT-vé válás által. Célszerűnek tartom ezen törekvések helyi és központi támogatását, felkarolását.

KÖVETKEZTETÉSEK

Jelen tanulmányomban szem előtt tartottam a Bleszity János és szerzőtársai által tett megállapítást, amely szerint „*a katasztrófavédelmi műszaki kutatásoknak a társadalom katasztrófákkal szembeni ellenálló képességének növelését, a sérülékenységének csökkentését, valamint a normális működési rendjéhez való mielőbbi visszatérés elősegítését, a rugalmasság növelését kell szolgálnia.*” [24, p. 225]

A cikk fő részében bemutatottak alapján kijelenthető, hogy az ÖTE-k a vizsgált időszakban jelentős szerepet töltek be a mentő tűzvédelmi feladatok ellátásában. Mind a közreműködő, mind a beavatkozó ÖTE-k száma és aktivitása nőtt. A beavatkozó ÖT-k által védett területen jelentősen csökkent a kárfelszámolás megkezdésének ideje, illetve az önállóan felszámolt eseményeknél a hivatásos egységeknek nem kellett kivonulniuk. A közös beavatkozásoknál tervezhető, plusz erő-eszközt jelentettek a helyszínen, amit nem a hivatásos állományból kellett biztosítani.

2017-ben a hivatásos egységek vonulási költsége (1 fecskendő, 6 fő, 81 perc esemény idő, 15,6 km vonulási távolság) átlagosan 30.000 Ft/eset költséget jelentett.

Ezt figyelembe véve az ÖTE-k közel 8000 esemény felszámolásban való részvétele mintegy 240 millió Ft-os megtakarítást jelent katasztrófavédelem részére. Emellett megjelennek a gyorsabb kiérkezésből adódóan, az emberéletmentésnél és a károk minimalizálásánál jelentkező előnyök is.

A beavatkozó ÖT-k számának emelkedése tovább fogja növelni az ÖTE-k beavatkozási esetszámát és ezen belül az önállóan végrehajtott beavatkozások számát is. Így a korábban működő és a 2017-ben indult beavatkozó ÖTE-k működési támogatásának mintegy 20 millió Ft-os emelkedése megtérülő költségnek tekinthető.

Ahhoz, hogy a jelenlegi elégséges működésen túl, további fejlesztési eredményeket lehessen elérni, mindenképp szükség van az ÖT-k számára biztosított normatív állami támogatás megemelésére.

A támogatás megemelésén túl elengedhetetlen az ÖT-k szakmai fejlesztése és minél magasabb szintű bevonásuk a mentő tűzvédelembe. Ennek érdekében célszerű megvizsgálni az önálló beavatkozási felkészültségi szintet elérő ÖTE-k esetében az egyedileg szükséges támogatás lehetőséget az *önállóan beavatkozó* státusz elérése elősegítése érdekében. Különösen igaz ez a diszlokáció szempontjából ún. „fehér folton” működő ÖTE-k tekintetében.

A fenti, szakmai fejlesztésekhez elengedhetetlen a vonatkozó jogszabályok és belső normák módosítása is.

"A mű a KÖFOP 2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem felkérésére a Concha Győző Doktori Program keretében készült."

„The work was created in commission of the National University of Public Service under the priority project KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 titled „Public Service Development Establishing Good Governance” in Győző Concha Doctoral Program.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] SZILÁGYI J., SZABÓ K.: *A tűzrendészet fejlődése – Az őskortól a modern időkig*. BM Könyvkiadó, Bp.: 1986. pp. 175, 177. ISBN: 963-7703-13-6
- [2] *Az 1888. évi 53.888/11. belügyminiszteri körrendelet – TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY 1888. augusztus hó.*
- [3] *1936. ÉVI X. TÖRVÉNYCIKK a tűzrendészet fejlesztéséről*
- [4] *180.000/1936. B.M. rendelet* második rész I. fejezet /Tűzoltói intézmények/
- [5] *1973. évi 13. számú törvényerejű rendelet a tűzvédelemről és a tűzoltóságról.* A tűzvédelemről szóló jogszabályok. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1983. pp. 11-76. ISBN 963 221 343 X
- [6] MINÁROVICS J.,SOLTÉSZ T.,CSÖGLEI I.: *Fejezetek a magyar tűzoltóság 125 éves történetéből.* Könyv és zeneműkiadó. Budapest, 1995. pp.1-210.
- [7] *1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról.* A tűzvédelemi törvény és végrehajtási rendelkezései. PRO-SEC Kft. Budapest, 1997. pp. 11-76. pp. 10-30. ISBN 963 58453 3X
- [8] Varga Ferenc: *Önkéntes tűzoltó egyesületek napjainkig. VÉDELEM - Katasztrófavédelmi Szemle* (ISSN: 2064-1559) 22: (6) pp. 13-15. (2015)
- [9] Bérczi László: *Magyarország mentő tűzvédelmének átalakítása az Önkormányzati Tűzoltóságok támogatási rendszerének tükrében. VÉDELEM - Katasztrófa- Tűz- és Polgári Védelmi Szemle XIX:(1) pp. 56-58. (2012)*
- [10] *A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény.* Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye
URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100128.TV
(letöltés:2017.10.03.)
- [11] *2011. évi CLXXV. Törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról.* Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye
URL:http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100175.TV (letöltés: 2017. 10. 20.)
- [12] *2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről.* Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye
URL:http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0500088.TV (letöltés: 2017. 09. 25.)
- [13] *2013. évi CXCVII. törvény egyes törvényeknek a katasztrófák elleni védekezés hatékonyságának növelésével összefüggő módosításáról*
URL: <http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc.cgi?docid=A1300192.TV> (letöltés: 2017. 11. 10.)
- [14] *239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokra, valamint a hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület*

fenntartásához való hozzájárulásra vonatkozó szabályokról

URL: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100239.KOR (letöltés: 2017. 11. 15.)

- [15] *4/2015. (VI. 25.) BM OKF utasítás az önkormányzati tűzoltóságok, az önkéntes tűzoltó egyesületek, valamint az önkéntes mentőszervezetek költségvetési támogatásának szabályozásáról*
URL: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_jogszabaly
(letöltés: 2017. 11. 15.)
- [16] *A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 2/2013. (V. 17.) számú utasítása az önkéntes tűzoltó egyesületek támogatásának, tűzoltó szakmai irányításának és felügyeletének katasztrófavédelmi feladatairól*
Forrás: A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság hivatalos honlapja
URL: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_jogszabaly
(letöltés: 2016. 11. 15.)
- [17] Bérczi László-Fülep Zoltán: *Szervezeti változások a hazai mentő tűzvédelemben*
VÉDELEM - Katasztrófa- Tűz- és Polgári Védelmi Szemle XXI:(2) pp. 19-20. (2014)
- [18] Varga Ferenc: *Az önkéntesség szerepe és jelentősége a katasztrófavédelemben.*
Diplomamunka. Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Budapest, 2013. pp. 1-83.
- [19] *A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 2/2014. (I. 17.) számú utasítása a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület (önkéntes tűzoltóság) tevékenységéről*
A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság hivatalos honlapja
URL: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_jogszabaly
(letöltés: 2016. 11. 15.)
- [20] *3/2015. (VI. 8.) BM OKF utasítás a tűzoltóságok Szerelési Szabályzatáról*
Nemzeti Jogszabálytár
URL: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=176020 (letöltés: 2016. 11. 15.)
- [21] Bérczi László: *Az önkéntes tűzoltó egyesületek működési körülményei és feladatai*
VÉDELEM TUDOMÁNY - Katasztrófavédelmi Online Tudományos Folyóirat I:(1) pp. 65-81. (2016)
- [22] Bérczi László: *A mentő tűzvédelem aktuális kérdései.* In: Restás Ágoston, Urbán Anett (szerk.) *Katasztrófavédelem 2015.* 192 p. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2015.11.26 (Nemzeti Közszolgálati Egyetem) Budapest: BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, 2015. pp. 7-16. (ISBN:978-963-87837-9-0)
- [23] Muhoray Árpád – Schweickhardt Gotthilf: *Beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek képzésének egyes kérdései* BOLYAI SZEMLE, XXIII. évfolyam, 2014/3. szám
- [24] Bleszity János, Földi László, Haig Zsolt, Nemeslaki András, Restás Ágoston: *Műszaki kutatások és hatékony kormányzás.* HADMÉRNÖK 11:(3) pp. 221-242. (2016)